

INDSIGT

Horsens Kunstmuseum

Peter Bömmels

Peter Bömmels. „Stakkels mand“: Det er ikke nemt for den stakkels mand, der må holde balancen på kanten mellem to tilstande, og samtidig sidder fast i noget, der kunne minde om et gammeldags snørekorset. Det mandlige symbol, slipset, hænger påfaldende forneden, og måske er det timeglasset, der rinder ud for hans øjne, mens hans overkrop er fastlåst i noget, der både kan minde om en spændetrøje og Aladdins fortryllede lampe!

Den tyske kunstner Peter Bömmels (f. 1951) tilhører generationen af „unge vilde“ nyekspressionister. Den nye tendens manifesterede sig omkring 1980 i både USA, Italien og frem for alt Tyskland, hvor Berlin, Hamburg og Köln blev arnesteder for det nye maleri. I 1982 skyllede efterdønninger af denne vilde bølge op i Danmark, med udstillingen „Kniven på hovedet“.

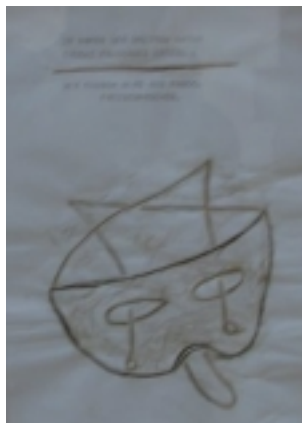
Peter Bömmels var i 1980 medstifter af Kölner-gruppen Mühlheimer Freiheit, der fik sit navn efter den gade, hvor kunstnerne havde deres værksteder. Mühlheimer Freiheit eksisterede i perioden 1980-1982, hvor Bömmels sammen med G. J. Dokoupil, Walther Dahn, Adamski, Gerard Kever og Naschberger afsøgte maleriets udtryksmidler. Efter gruppens opløsning gik kunstnerne hver sin kunstneriske vej.

Bömmels studerede sociologi, pædagogik og politik på Kölns Universitet, og var derefter udstationeret som militær-nægter et par år i en børnehave, hvor han siden fortsatte med at arbejde. „Det var mit Akademi“, siger Bömmels om arbejdet med børnene, „her måtte jeg lære at finde på, at være kreativ når konflikter skulle løses.“ Han begyndte at fortælle, skrive og siden publicere historier for børn, og hans billedverden er stadig præget af en tilsyneladende barnlig og naivistiske streg, som dog i virkeligheden er både bevidst, eventyrlig og finurlig på samme tid.

I dag er Bömmels repræsenteret på bl.a. Museum Ludwig & Wallraf-Richartz Museum, Köln og det nye Kunstmuseum i Weimar.

„**Secret Offer**“ - et hemmeligt tilbud - kalder Peter Bömmels sin omfattende udstilling på Horsens Kunstmuseum. *Secret Offer* er samtidig titlen på et lille frønnet billede fra 1998, med undertitlen Elefantastisk - og som viser samspillet mellem elefantens snabel og slangen. Med sine figurative billeder og skulpturer fortæller Bömmels forskellige historier, som dog ikke er bundet til én mulig tolkning. Hemmeligheden bag hans tilbud består netop i, at der bag de forskellige værkers fortællinger ligger et overordnet system, som man *måske* opdager ved nærmere eftersyn. Det er selve det menneskelige grundvilkår, han til stadighed udforsker, og af gode grunde set fra en mandlig synsvinkel. Udstillingen består af en række serier fra perioden 1984/5 - 1999.

Hårtegningerne fra 1984/85 er den ældste serie på udstillingen. Arbejdet med dette materiale tog sin begyndelse i kunstnerens eksperimenter med sit eget hår efter en klipning, men snart blev det nødvendigt at alliere sig med den stedlige frisør for at dække behovet for hår. Bömmels både drysser det over fladen og limer det fast, og anvender også hår til at tegne linier med. Et udpræget tålmodighedsarbejde, for én linie kan bestå af 50 hår og mere. Håret anvendes ligeledes som farvepalet, der tillader at tegne i rødt, blondt, brunt og sort, og at operere med skyggeeffekt.

„I den tredje naturs navn“ kalder Bömmels disse 26 små hårtegninger. Bömmels begyndte som maler, men ser i dag sig selv som *billedmager*. For maleriet er blot ét udtryksmiddel blandt mange, og dybest set er tegningen det centrale i hans værk.

Billeder på træ. I 1989 begyndte Bömmels at male på træfiner i stedet for lærred:

-“Jeg behøvede ikke at tænke på baggrunden, når jeg fik træstrukturen foræret. Det er meget praktisk at arbejde med, og figur og fortælling fremstår klart og tydeligt, som på en tegning“.

Træbillederne findes både i små og store formater, og samtidig hermed arbejdede Bömmels med relieffer i sten og træ, ligeledes i vekslende formater. I Sammling Ludwig, Köln, indgår således Bömmels 7-delte stenrelief, der med sine 9 meter i længden næsten har karakter af en mur.

De skulpturelle træhoveder fulgte umiddelbart efter, ud fra ønsket om at skabe rum-skulpturer, at lade reliefferne bevæge sig fra væggen ud i rummet. Men ret beset har Bömmels altid arbejdet med skulptur, i begyndelsen var materialet blot papmaché og ler - og æltegummi, som han allerede arbejdede med i børnehaven. I disse gule malerier på træfiner fra 1990'ernes begyndelse kommenterer kunstneren i sit eget finurlige billedsprog tidens fartgalskab og travlhed (som i billedet *Uheld*, hvor bilisten er hoppet af tidens ræs) og mennesket som bevidstløs mediekonsument, der ender med at vokse sammen med fjernbetjeningen.- Hvem styrer egentligt hvem?

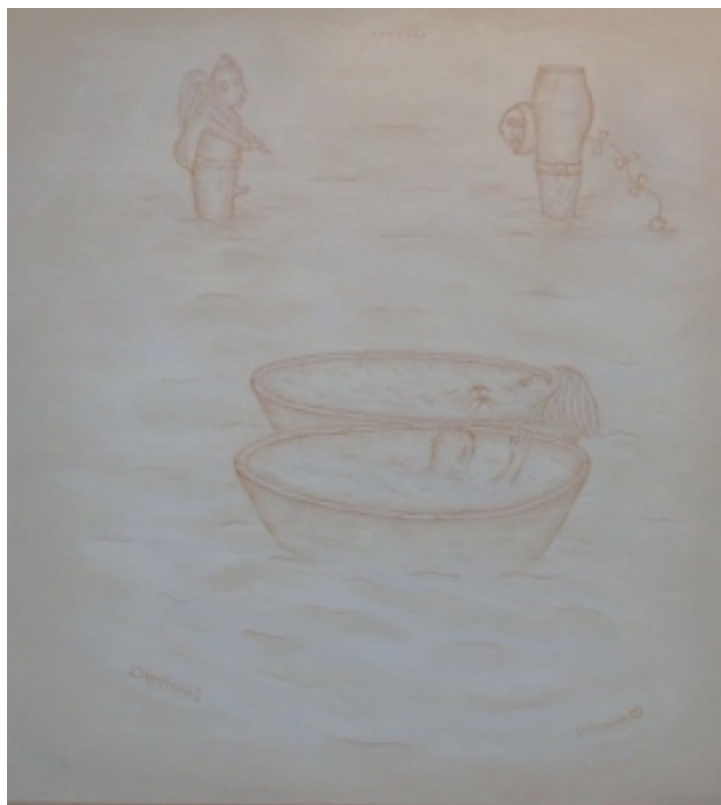
Tankeklamme: Ofte giver Bömmels os bogstavelig talt et indblik i, hvad der foregår i skulpturens hoved, åbner det indre tankeunivers. Uglen, som er nattens og klogskabens fugl, er helt konkret i klemme her, tanken kan endnu ikke løfte sig og flyve frit.

Mandlige-menneske-billeder

Serien Männchen -Menschen-Bilder i højformat er skabt specielt med henblik på Horsens Kunstmuseum. I disse næsten monokromt hvide billeder i kridt og akryl nedtoner Bömmels bevidst farven til fordel for tegningen, for at lade denne komme mere til sin ret. For netop denne eventyrlige, underfundige streg lader os digte videre på fortællingen.

Forholdet mellem det mandlige og det kvindelige optræder i mange af billederne, i et poetisk, ja undertiden helt surrealistisk udtryk. Hvordan orienterer vi os her ved årtusindskiftet, efter de seneste årtiers opgør med de vante kønsroller? Skal dagens mand være blød eller maskulin, ja, hvilket ben skal han stå på, spørger Bömmels bogstaveligt talt i billeder som *Forvandlende/Vandrende Selv* (Skridtet) og *Da forbavses rulleskøjteløberen*.

- „Det er billeder om det skifte, vi er i gang med. Skiftet fra mandens årtusinde til kvindens årtusinde. I Tyskland diskuterer vi - ligesom i Danmark - mandens nye rolle. Han skal ikke være stærk, men heller ikke svag, og han skal vise sine skabende og musiske sider. Det er hele denne situation, jeg arbejder videre med i disse billeder.“

Kærlighedsnød

Bömmels er optaget af surrealismens holdning til det hemmelighedsfulde, de magiske øjeblikke:

-“Jeg laver en tegning, og man kan se hvad det er, men der ligger stadigvæk en hemmelighed gemt bag tegningen. I begyndelsen af 1970'erne var jeg meget optaget af Breton og *Nadja* (Bretons surrealistiske bogværk) og de „magiske øjeblikke“. At opdage og at ramme disse magiske øjeblikke kræver en særlig følsomhed.“

Også **Polaroid-billederne** hører hjemme her: Man går omkring i byerne og tager billeder af ting, der allerede eksisterer. Men kun for den, der har blik for dem! pointerer Peter Bömmels. Som udstillingen viser, har han altid selv øjnene med sig, uanset om han færdes i Horsens, Köln eller Singapore.

*Da forbavses
rulleskøjteløberen*

Forvandlende

Lidet besungne helte.

De 14 værker i denne serie fremtræder næsten som en installation på udstillingen, hvor hele rummet inddrages. Seriens persongalleri vidner om Bömmels' blik for det skæve, det tragiske og undertiden tragikomiske, og flere af hans „helte“ har også offer-rollen tilfælles. Bömmels har udvalgt og indsamlet sine helte over en årrække, og i 1998 fulgte resultatet som en kombination af tegninger og personer, det

lille bogværk „Wenig Besungene Helden“. Personregistret er vidtspændende, fra Den syngende Nonne Jeannine Deckers, der i 1962 strøg til tops på hitlisten, forlod klostret for en sangkarriere, for siden efter mange års fiasko at begå selvmord sammen med sin lesbiske kæreste. Til Josef af Nazareth, hvis store problem fremgår af selve værkets titel „Min kone er gravid med Gud“, -

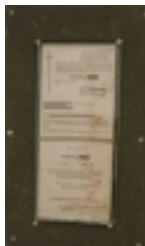
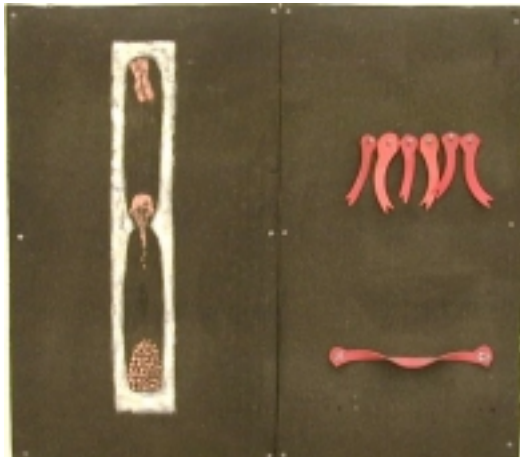
for hvordan kan denne tømrer (med huset som symbol) siden leve et normalt familieliv, med Jesusbarnet svævende ovenover?

Men også kunstnerkvinder som Dora Maar, der selv var en talentfuld kunstner hvis skæbne blev beseglet af kærlighedsforholdet til Picasso, og som siden trak sig tilbage fra verden i bitterhed. Og danske Anna Ancher, som Bömmels lagde mærke til på en udstilling, hvor hendes lille olieskitse hang lyste ved siden af gemalen Michael Anchers store heroiske fiskerbillede. Hendes dobbelte rolle som hustru og maler er symboliseret i gaffelen og penslen.

Også det politiske felt har sine helte/ofre - som Petra Kelly, grundlæggeren af partiet „De grønne“ i Tyskland. En arbejdsom ildsjæl med sorte rande under øjnene, som blev skudt af sin elsker, en ældre eks-general, som i afskedsbrevet kaldte det „dobbelt selvmord“. Og endelig en af hverdagens helte, den ukendte Alberto, en af de første fremmedarbejdere i Tyskland, som efter et langt arbejdsliv gik på pension som 63-årig, - og derefter døde. Peter Bömmels har derfor posthumt ladet retfærdigheden ske fyldest, og har tildelt ham en række fortjenstmedaljer øverst til højre!

Disse værker er malet på tagpap, og med gummiringe fra gammeldags henkogningsglas som materiale har de deres egne indbyggede cyklus: Bömmels forudser at sådanne gummiringe begynder at smuldre efter 7-8 år. Den medfølgende sorte pose rummer derfor nye gummiringe til udskiftning, mens de aflagte kan lægges hen på den tilhørende hylde. Som de lidt besungne helte har også værkerne således deres egen tidsramme.

Alberto

INDSIGT

Nr. 4-1999

Peter Bömmels:

f. 1951, Frauenberg,
bor og arbejder i Köln
Kölns Universitet, studier i sociologi, pædagogik, politik
Kunstnergruppen Mühlheimer Freiheit 1980-82
Musiktidsskriftet SPEX, medstifter 1980 og mangeårig skribent
Gæsteforsker, Kunstakademiet i Hamburg 1986-87
Gæsteforsker, Kunstakademiet i Berlin 1990-92
Gæsteforsker, Kunstakademiet i København 1996

Tekst: Birgit Hessellund.

Citater fra samtale med Bömmels d. 27/10-99

Horsens Kunstmuseum
Carolinelundvej 2

8700 Horsens

Tlf. 75 611311

Fax. 75 613242

Email: kunstmuseum@horsens.dk

Dora Mar